כיתה ד' | אזרחות וחברה | שיעור 3 מתוך 4 | 45 דק' | מתאים לממלכתי וממלכתי-דתי

שירותים לתושב

🎯 מטרות השיעור

- התלמידים יכירו שירותים שהרשות המקומית נותנת לתושבים
- התלמידים יבינו שהשירותים ממומנים בין השאר ממס שהתושבים משלמים (ארנונה)
- התלמידים יבינו את חובת התושב לשמור על המרחב הציבורי

📖 הסבר למורה

הרשות המקומית נותנת לתושבים שירותים רבים: איסוף אשפה וניקיון רחובות, גינון ופארקים, תאורת רחוב, מדרכות וכבישים פנימיים, ספריות, מתנ"סים ופעילויות תרבות וספורט. בתחום החינוך הרשות אחראית בין השאר לבניית בתי ספר וגני ילדים ולתחזוקתם, יחד עם משרד החינוך. יש גם שירותים לתושבים שזקוקים לעזרה, כמו מחלקת רווחה. כדי לממן את השירותים התושבים משלמים לרשות מס שנקרא ארנונה, והרשות מקבלת גם כספים מהמדינה. לתושבים יש גם חובות: לשמור על הניקיון, על הגינות ועל הציוד הציבורי, ולדווח לרשות על מפגע כמו פנס שבור או מדרכה הרוסה.

👩‍🏫 פעילות בכיתה

1. פתיחה: "סיור בדמיון" מהבית לבית הספר: מה ראיתם בדרך שמישהו דואג לו? (פח אשפה, פנס, גינה, מעבר חציה)
2. רושמים על הלוח את השירותים שעלו וממיינים לקבוצות: ניקיון, חינוך, תרבות ופנאי, תשתיות, רווחה.
3. מסבירים מהי ארנונה ולמה משלמים אותה.
4. עבודה בזוגות: כותבים מכתב קצר לרשות המקומית על מפגע אמיתי או דמיוני ומציעים פתרון.
5. סיכום: מה אני יכול לעשות כדי לשמור על השכונה?

💡 הערות למורה

אפשר לבקש מהתלמידים לצלם (בעזרת הורה) מפגע בשכונה ולהביא לשיעור. כדאי לא להיכנס לסכומי הארנונה, שמשתנים בין רשויות. למתקדמים: לבדוק אילו שירותים מופיעים באתר הרשות המקומית שלהם ולהציג לכיתה.

📝 בדף העבודה

שירותים לתושב: 8 תרגילים, ומחוון מלא בעמוד השני.

מחוון למורה

מחוון: שירותים לתושב

1. איסוף אשפה.
2. שלושה מתוך: איסוף אשפה, ניקיון רחובות, גינות ופארקים, תאורת רחוב, מדרכות, ספרייה, מתנ"ס, גני ילדים ובתי ספר, רווחה, פעילויות תרבות וספורט.
3. מס שהתושבים משלמים לרשות המקומית כדי לממן את השירותים.
4. ספרייה - תרבות; תאורת רחוב - תשתיות; גן ילדים - חינוך.
5. לספר להורה ולדווח לרשות המקומית (למשל במוקד הפניות של הרשות).
6. לא נכון. לתושבים יש גם חובות, כמו לשמור על הניקיון ועל הציוד הציבורי ולשלם ארנונה.
7. כל תשובה סבירה, למשל: לזרוק אשפה לפח, לא להשחית ספסלים, לשמור על הגינה.
8. מכתב מנומס עם פנייה, תיאור הבעיה והצעה, למשל בקשה לגן משחקים מוצל.